

Naš iseljenik hvaranin Ivan Vučetić

I. D. Novak, Hvar

Naučenjak
Ivan Vučetić

Prošlo je nešto više od 100-godina od rođenja našeg velikog sina Ivana Vučetića, tvorca »Argentinske daktiloskopije«. Rodio se u Hvaru od roditelja Viktora i Vice, rođene Kovačević, gdje je proveo svoje djetinjstvo i svoju mladost. Svršio je osnovnu školu, a kad je odrastao učio je bačvarski zanat zajedno sa braćom Jakovom i Martinom kod svog oca. Imao je još dvije sestre Luciju i Niku, i ova još živi u Hvaru, gdje su i njezini potomci i ostala rodbina.

Kao mnogi drugi obrtnici svirao je i on u hvarskoj limenoj glazbi, a pošto je bio željan nauke, otac ga je povjerio Bonagraciju Maroeviću da ga podučava u predmetima nižih razreda klasične gimnazije. Ovaj je bio intiman prijatelj biologa Ernesta Haeckela koji je tada posjećivao Hvar, u naučne svrhe i tako pomoću njih stvorio od maloga bačvara, učenjaka svjetskog glasa.

Nakon odslužene vojne dužnosti u austro-ugarskoj mornarici u Puli, vraća se kući, ali krivljenje dužica u očevoj radnji postaje mu dosadno. Neprestano je zamišljen, a njegov pogled pronicavih očiju kao da traži nešto u nepoznatom. Osjeća neki poziv, ali nezna da ga protumači.

U tom duhovnom nemiru, a i primoran tadanjim slabim ekonomskim prilikama, ipak se konačno odluči i 1884. godine u svojoj 26. godini života seli preko mora u Argentinu. To je ono doba svršetkom XIX. stoljeća kad se naši ljudi najviše sa dalmatinskih otoka doseljuju u razne pokrajine Latinske Amerike, da bi tamo svojim radom u raznim granama privrede stvorili sebi opstanak koji im je u porobljenoj domovini bio zanijanak.

Ostavlajući u tim prilikama svoju rodnu grudu, Vučetić ne seli sam, on sobom nosi sve one lijepe uspomene iz svoje mladosti, uspomene na ribarenje, jedrenje i plivanje, na putu ga prate miris borova i ružmarina, ljepota i čar Jadrana, sjetni napjevi dalmatinskih pjesama i dah jedne velike kulturne baštine svoga mjesta. S njime se teško rastaje, ali potkrijepljen pouzdanjem, nadom i čvrstom/voljom hrli i još nepoznato, da bi tamo stvorio sebi bolje uvjete za život, ni ne sanjajući da bi jednog dana mogao

dati svojim genijalnim djelom neprocjenjivi prilog dobrobiti čovječanstva, a ujedno kao i mnogi naši poznati i nepoznati iseljenici, kulturnom razvoju nove izabrane domovine.

Nije nam dovoljno poznato što je sve Vučetić radio u Argentini kroz 4 prve godine. No prema prikupljenim podacima u Hvaru, on se je laćao raznih poslova, a bio je potpomognut od nekih iseljenika. Govori se da mu je muzičko znanje mnogo pomoglo da se prehrani. Kroz ovo vrijeme marljivo je učio španjolski i francuski, a talijanski je već donekle poznao.

Dana 15. studenoga 1888. godine uspije mu da stupi u službu Centralnog odjeljenja policije u Buenos Airesu sa početnom plaćom od 30 pesosa mjesečno, a već dojuće godine ona mu se povisuje za 6 pesosa, zatim bude imenovan pomoćnim službenikom kod Statističkog ureda, a u rujnu iste godine povjerena mu je dužnost šefa ovog ureda sa mjesečnom platom od 150 pesosa. Ovaj nagli skok i uspjeh u započetom zvanju ima se pripisati njegovim naročitim sposobnostima, zapažanjima od njegovih starijina. Na takvom položaju dvije godine kasnije, 1891. počinje izdavati mjesečni bilten za statistiku. Iste godine povjereno mu je organiziranje službe za identifikaciju na bazi Bertillonove antropometrije, ali članak H. de Varigny u »Revue Scientifique« br. 18 iz 1891. godine koja je izlazila u Parizu, o prvim proučavanjima engleskog atropologa i filozofa Francisca Galtona pod naslovom »Les empreintes digitales d'après Galton« stvorio mu ideju o mogućnosti sistematizacije otisaka prstiju u svrhu praktične upotrebe za osobnu identifikaciju.

I on, da bi oživotvorio svoju ideju predano prione radu, izumi aparate za uzimanje i snimanje otisaka prstiju, pravi daktilarni karton sa 10 daktilograma sa ličnim opisom i druga potrebna pomagala za jedan takav rad. U vezi s time prelazi na pokuse uzimajući otiske prstiju osuđenika u raznim zatvorima, a 1892. godine po prvi put se uspijeva da se po krvavim otiscima prstiju otkrije pravi počinitelj jednog teškog zločina i time utvrdi nevinost optuženog (slučaj Francisca Rojas).

Kroz kratko vrijeme Vučetić usavršava svoj sistem, stvara generalni registar i sistem naziva »Inofalangometria« a na nagovor doktora Francisca Latzina 1894. god. mijenja ovaj naziv, kao nepodesan sa nazivom »Dactiloscopia«. Ovaj naziv prihvaća i sam Galton, dok 10 godina kasnije Lacassagne profesor na lionskom sveučilištu Vučetićev sistem naziva »Vučetićizam«.

Godine 1893. izlazi prvo Vučetićevo djelo »Instrucciones Generales para el sistema antropometrico« (Opća uputstva za antropometrijski sistem) u čijem zadnjem poglavlju govori o otiscima prstiju prema Francisu Galtonu. Ovim djelom počimlje Vučetićev naučno-literarni rad, kojemu ostaje vjeran sve do svoje smrti.

Dana 24. prosinca 1896. Vučetić dovršava svoj sistem u kojemu daje 4 osnovna tipa otisaka, i ime »daktiloskopija« kao i »Vučetićizam« prodire širom cijelog svijeta, a služba identifikacije putem daktiloskopije postepeno se organizira u mnogim državama svijeta.

Godine 1896. ukida se definitivno antropometrijski sistem u Buenos Airesu, koji je 1893. bio kombiniran sa daktiloskopijom i uvada se Vučetićev registar jedino po daktiloskopiji, a 1897. primjenjuje se novi sistem u La Plati. Mnogi naučenjaci svjetskog glasa; kriminalisti, kriminalozi, pravnici, sociolozi, antropolozi i profesori medicine kao Enrico Ferri, Cesare Lombroso, Lacassagne, Oloriz Aguilera, Hans Gess, Minovici, Alfredo Niceforo, Max Nordau, Locard, Icard, Yvert, Viotti, Hajndl, Seling, Stockis, Gasti i t. d., kao i mnogi u Argentini i ostaloj Latinskoj Americi: Ladislavo Thot, Luis Reyna Almandos,

Leonida Ayendano, Victor Mercantes, Mareno, Antonio Herrero i drugi, odaše najveće priznanje Vučetiću ističući eminentnu važnost i vrijednost njegovog epohalnog pronalaska na polju identifikacije.

Nastojanje da se pronađe način, sredstvo kojim bi se kao socijalna potreba mogao utvrditi identitet osoba datira već unatrag vjekova. I negdašnji nehumani postupak osakaćenja zločinaca na razne načine, kasnije sa kulturnim napretkom eliminiran, služio je kao sredstvo identiteta. Ni obilježavanje posebnih znakova fizionomskih karakteristika osobe i slično, ni sama fotografija nisu u tom pravcu dali pozitivnih rezultata, pak ni antropometrija (mjerjenje djelova ljudskog tijela) Alfonsa Bertillona (1888 god.) koji je donekle izmijenio takovo prekarano stanje, nije definitivno riješila ovo pitanje jer je imala svojih krupnih griješaka i zabluda. Jedino je Vučetiću uspjelo, služeći se kako smo već iznijeli proučavanjima i istraživanjima Galtona na osobinama impresija prstiju i njegovim raznim načinima, predloženim za njihovu klasifikaciju, čime je postavio teoretske osnove ove nove nauke, da stvori svoj sistem za identifikaciju zločina i da ga praktički primjeni u zvaničnoj upotrebi u tu svrhu. Njegov pronalazak ima revolucionarni karakter, obzirom što prije njega nije za identifikaciju nigdje u svijetu nešto slična primjenjivano. Doduše otisak palca stavljao se je i prije u nekim zemljama radi nečitljivosti potpisa, a naročito na Orijentu na razne isprave, ali ne u svrhu identificiranja, već kao tradicionalni običaj.

Na prstima čovječje ruke na prednjoj strani kao i na dlanu, što je vidljivo i prostim okom, vuče se bezbroj papilarnih brazda i crta, a ovih na gornjoj strani ruke nema. Nauka (William Herschell 1858.) je dokazala da je ta konfiguracija svojstvena za svakog pojedinca, tako da se na svijetu nemogu naći dvije osobe, koje bi imale identični sastav tih crta i da on ostaje trajno za cijelog čovječjeg života nepromjenjen. Ni sastav crta prstiju jedne ruke nije nikada jednak sastavu crta druge. Povrede, opekline; prerezi i slično ne mijenjaju ni ne remete taj red, pak ukoliko uslijed toga one slabe, kod prestanka uzroka one se ponovo pojavljuju u jednakoj formi u kojoj su prije bile.

Ako se jednim prstom, a osobito krajnošću prvog škljenca pritiskuje jedno glatko tijelo (glinu, vosak, staklo, politirane plohe, izrađene metale i t. d.) ostaje otisak sa reprodukcijom zapleta svih poteza, dakle svih crta. Ovaj se otisak daje, iako toliko puta teško primjetljiv, kemijskim načinom izazvati a zatim snimiti odnosno prenijeti na papir i time se dobije jasna reprodukcija sastava linija dotičnog prsta. Na temelju ove slike nije teško da se uspoređenjem utvrdi počinitelj zločina koji je na mjestu izvršenog zločina ostavio tragove svojih prstiju, ili povratnik na zločin čiji se otisci prstiju nalaze deponirani u daktiloskopskom laboratoriju. Često počinitelji da bi sakrili i omeli trag navlače kod operiranja rukavice, ali u brzini i strahu instiktivno ih skidaju jer im pri poslu smetaju i tako i nehotice ostavljaju za sobom otiske.

Rodna kuća Ivana Vučetića na Hvaru

Između drugih sredstava u istrazi za otkrivanje zločinaca daktiloskopija igra jednu od najvažnijih uloga. Ona je nesumnjivo jako i efikasno sredstvo za suzbijanje i sprječavanje zločina a time čvrsta garancija društvenoj sigurnosti i ličnoj slobodi. Po Vučetićevom sistemu papilarne linije podjeljene su u četiri osnovna tipa koji se samo na palcima označuju slovima, a na ostalim prstima brojevima. Crteži u obliku dužnih linija označuju se sa A (Arco) ili 1.; u obliku petiljke okrenute na lijevo sa I. (Interna) ili 2.; okrenute na desno sa E. (Externa) ili 3.; u kružnom obliku sa V (Verticillo) ili 4. Tako se dobije formula u obliku razlomka u čiji se brojnik uvrštavaju počevši sa palcem svi prsti desne ruke, a u nazivnik svi prsti lijeve ruke. Na pr. A 2321/V 2212.

Ovo je kratki prikaz Vučetićevog sistema u kojemu je iznijeta njegova glavna klasifikacija.

U jednom svesku od 70 stranica bogatog izdanja, koji je providen daktiloskopskim slikama, a posvećen sinovskom ljubavlju svojim roditeljima, Vučetić jasno i precizno prikazuje i tumači svoj sistem.

Od Vučetićevog sistema nastale su razne druge metode. Najglavnije su: Daae, Roscher, Gasti, Bertillon, Hervey Pascha, Locard, Oloriz, i Spirlet, a originalnim sistemima se smatraju po redu Vučetićev, Henryev i Pottecherov.

Vučetićev ugled sve je više rastao osvajajući kulturno naučne krugove u i izvan Argentine. U toku godina prisustvovao je Vučetić kao delegat ili Vlade ili policije raznim kulturno naučnim kongresima i na njima je kao i na mnogim drugim konferencijama održavao referate o prednostima i koristima kao i o tehnici svog sistema i uporno propagirao potrebu internacionalne konvencije o identifikaciji. Postaje ujedno i počasnim članom raznih naučnih institucija, a 1915. dodijeljena mu je titula počasnog profesora na Institutu sudske medicine, psihijatrije i toksikologije sveučilišta u Madridu, a iste godine na izložbi u San Franciscu u Kaliforniji osvaja zlatnu medalju.

Interesiranje za njegov sistem stvorilo je u zemlji i inozemstvu bogatu literaturu iz te oblasti. Napisane su mnoge rasprave, teze i monografije o njegovom djelu. On sam, vješt u peru, napisao je nekoliko djela, rasprava i teza naučnog značaja o ovoj materiji. Od svih su najznamenitija:

- »Sistema de Filiación« 1895. (»Sistem ličnog opisa«);
- »Dactiloscopia comparada« 1904. (»Uspoređena daktiloskopija«) posvećena učitelju Francisu Galtonu;
- »Aplicación de la Dactiloscopia a la Delincuencia« 1909. (»Primjena daktiloskopije u kriminalu«);
- »Convención Internacional de Identificación« 1910. (»Međunarodna konvencija o identifikaciji«);
- »La Dactiloscopia Argentina y sus aplicaciones Internacionales« 1913. (»Argentinska daktiloskopija i njezine međunarodne primjene«). Teza pročitana na međunarodnom policijskom kongresu u Vašingtonu;
- »Historia Sintetica de la Identificación« 1920. (»Sinteza historije identifikacije«), posljednje njegovo djelo.

Da bi se naše sadašnje i buduće generacije mogle bolje poznati sa Vučetićevim životom, naučnim radom i polučeni uspjesima na polju identifikacije bilo bi poželjno i korisno a i uputno da se neka njegova značajna djela prevedu, čime bi se dostojno odužili njegovoj uspomeni i učvrstili trajnost njezinu u našim srcima.

U historijskom arhivu komune hvarske nalazi se nekoliko primjeraka publikacija Muzeja Vučetić u La Plati o materiji identifikacije daktiloskopijom, a i sam Vučetićev nećak Tonči Vučetić, službenik N. O. Općine Hvar posjeduje nekoliko ovakvih primjeraka, odrezaka iz novina, fotografija i ostalog materijala.

Vučetić je u svom neumornom radu, kako što se obično i zbiva, stekao i protivnika. Tako je Augustin J. Drago 1895. ustao protiv njegovog sistema ličnog opisa, Dr Alfredo Giribaldi i Dr Irureta Goyena 1905. napadoše daktiloskopiju u prilog antropometrije, a Dr Ernesto Guesada 1909. zaniijekao je prvenstvo njegovog otkrića pripisujući ga englezu E. Nenryu, odnosno Galtonu. Sve te neopravdane napade i kritike Vučetić, iako duboko potišten odbija, braneci ispravnost i korisnost svog sistema.

Na kraju rasprave štampane 1916. godine pod naslovom »Mi Actuación Dactiloscopica« (Moj rad u daktiloskopiji), Vučetić govori ovako: »..... Sve ove inicijative i primjene, koje su plod mnogih odricanja i neprospa-

vanih noći, a koje danas dokazuju moja tada smjela tvrdnja da će daktiloskopija dati stvarne koristi, ni jedna zemlja nemože osporiti, one u cjelini pripadaju Republici Argentini, koja će ih pokazivati sa zakonitom satisfakcijom pored ostalih ostvarenih napredaka, prilikom stogodišnjice svoje slavne nezavisnosti, kojeg će dana i Argentinska daktiloskopija slaviti 25. godišnjicu svoje prve primjene.

To je moj skromni lični prilog značajnom datumu; ostali će moći dati svoje, a ako ih ne bude dosta, ili ako mnoga od mojih nastojanja još nijesu u važnosti, krivica nije moja jer osim što nijesam saslušan, oko mene je posijano trnje da bi omeo napredak primjene moga sistema. Neumoljivo ogovaranje, čedo licemjerne klevete, širilo je sumnje o meni i o mojem radu, neuštedivši mi ni porugu ni uvredu; od svega toga sam se morao braniti i braniti ono što danas čini elemenat međunarodne zajednice i lične slobode i što je, kako rekoh, u isto vrijeme potstrek za poštenog a smetnja za prestupnika.

Nastavit ću i pored svih neprilika i nezgoda svoj rad, koji sam sebi stavio za obavezu, odbijajući svaki podmluki napad kako to zaslužuje ili ću se, misleći kao Seneca: »Recte facti, fecisse merces est«. (Nagrada za dobro djelo je da smo ga učinili), sjetiti savjeta florentinskog pjesnika »Božanstvene komedije«: »Non ti curar di lor' ma guarda e passa«.

U obranu Vučetića ustaju njegovi najbolji i najtjesniji prijatelji i štovatelji i baš povodom napada Ernesta Guesada izlazi iz štampe 1912. godine opsežna studija Luisa Reyna Almandos pod naslovom: »Origen e Influencia Juridico-social del Sistema Dactiloscópico Argentino«. U tom djelu pisac jasnim argumentima, činjenicama, uspoređivanjima i drugim grafičkim i autentičnim dokazima utvrđuje da se teza doktora Guesade osniva na sofizmu i da je Vučetićeve argentinski sistem najstariji od svijeta, jer da je izumjen i praktički primjenjen 1891. god. a Henryev 1897. (u Indiji), dakle 6 godina kasnije.

Vučetić ostaje dosljedan i uporan i čvrsto uvjeren da je daktiloskopija eminentan faktor za identifikaciju i da ona nosi velike koristi čovječanstvu i zato odlučio da iziđe iz svog kabineta, iz sredine u kojoj je ona nikla i da proputuje svijetom u cilju propagande i dokazivanja ispravnosti svog gledišta.

Dana 14. XII. 1912. godine putuje iz La Plate i po dolasku u Trst, 21. I. 1913. generalni Konzulat Republike Argentine izdaje mu pasoš za Orijent i razne evropske države. Iz ličnog opisa na pasošu vidi se da mu je tada bilo 54 godine, stas 1.68 m., kosa crna, prosjeda, oči smeđe, čelo široko, nos, usta i uši pravilni, da nosi brkove i bradu, da mu je put tamna i da na lijevoj strani lica ima crni mesnati madež, a jedan manji na čelu. Ovi podaci iz ličnog opisa moći će bolje osvijetliti njegovu fotografiju.

Gonjen neodoljivom željom da pošlje dugog izbivanja vidi svoje rodno mjesto, da zagrlji svoju majku i rodbinu i da se sastane i porazgovori sa svojim prijateljima i znancima iz mladosti, a ujedno da se odmori u čistom zraku svoje rodne grude, koncem siječnja 1913. godine stiže u Hvar. Ovdje je bio svečano dočekan, a naročito susret sa majkom bio je dirljiv. Tom prilikom je općinska uprava izdala jedan proglas, a u jednom broju »Smotre Dalmatinske« izašao je članak, u kojemu se opisuje njegov značajan naučni rad, kao i njegove zasluge i, polučeni uspjesi.

Vučetić se je ovdje osjećao presretnim, sa djetinskim veseljem a i sa osobitim ganućem evocirao je svoju davnu prošlost u tako mirnom i ubavom kraju i nastojao je da bar momentalno izbriše iz svoje svijesti sve ono neugodno što je daleko van svog rodnog kraja osjetio i doživio. Svojim prijateljima i raznim kulturno-prosvjetnim društvima poklonio je po nekoliko primjeraka svojih djela. U oči odlaska muzikalno društvo »Hektorović« priredilo je pred njegovim stanom, gdje su bili na okupu mnogi građani i prijatelji, koncert. Odsvirana je tom prilikom i koračnica »Vučetić«, koju je svojevremeno sam komponirao i bio poklonio ovom društvu nakon dolaska u Hvar. Na njegovu želju odsvirana je i himna »Hej Slaveni«. Za vrijeme koncerta poklonjen mu je program koncerta na bijeloj svili sa slikom stare hvarske obale sa borovom šumicom. Pri samom polasku sjatio se je na obali, osim prijatelja, predstavnika vlasti i raznih institucija, brojno građanstvo. Ispraćaj je bio srdačan i ganutljiv. Obećao je svojim hva-

ranima da ih neće zaboraviti, da će se skoro opet vratiti, ali nažalost to se nije obistinilo, jer je smrt htjela drukčije. Poklicni praćeni mahanjem i svirkom glazbe bili su zadnji pozdrav Hvara svome zaslužnom sinu.

Na svom naučnom putu Vučetić posjećuje velike gradove Evrope i Indije, Kinu, Japan, San Francisko i New York, gdje predavanjima, upustvima i dokazima o preimuštvu svog sistema nastavlja svojom propagandom. Svuda je primljen sa osobitim počastima, dostojnim jednog naučenjaka.

Vučetić je u životu bio veoma skroman, čestit, ljubazan, ali dinamične volje. Uvijek se je borio za socijalnu pravdu i istinu. Oženjen je bio u Argentini tri puta, sa prvom ženom imao je jedno dijete, sa drugom dvoje, a sa trećom iz porodice Flores troje djece. Djeca iz prvog i drugog braka su umrla, a sin Ivan i kćeri Matija i Nikoleta žive u La Plati.

Svoju adaptivnu domovinu je zaista bio mnogo zavolio, želio joj je napredak i razvijao svoje umne sposobnosti u tom cilju, tako da je i svom sistemu dao obilježje argentinsko nazvavši ga: »Dactiloscopia Argentina«. Ali ni svoj stari kraj nije nikad zaboravio, s njime je održavao tijesne i patriotske veze i ostao mu je vjeran sve do svoje smrti. Svoje roditelje, a posebno majku kad je obudovila i svoju sestru materijalno je potpomagao i bio je s njima u stalnom dopisivanju.

Godine 1915. dodijeljena mu je penzija od 300 pesosa godišnje u vidu pripomoći za vrijeme od 10 godina. Ironija! Nije bilo dosljedno ni kad delegati policije Buenos Airesa na policijskoj konferenciji održanoj u 1922. godini u Vašingtonu, braneci i preporučujući argentinski sistem daktiloskopije, ne spomenuše ime njegovog tvorca.

Iako je Vučetić kako smo vidjeli doživio dosta razočaranja, ipak ostaje čvrst i širokogrudan. Svoj, teškom mukom, osobitim marom i ljubavlju, stvoreni muzej, biblioteku i arhiv poklanja 1923. godine Fakultetu pravnih i socijalnih nauka nacionalnog sveučilišta u La Plati. Muzeju je dato ime »Vučetić«, a slijedeće godine postavljen je za direktora ove tako važne i jedinstvene institucije u svijetu. U njemu se nalaze mnogobrojna djela iz pravnih nauka, sudske medicine, kriminalogije i t. d. kao i njegova cijela bogata korespondencija sa mnogim naučenjacima i svim onim ostalim, koji su sa velikim zanimanjem pratili rad i nastojanje našeg Vučetića. Obilni daktiloskopski materijal, njegove studije i djela, kao i naučna djela mnogih drugih, koji su na ovaj ili na onaj način s njime surađivali u širenju njegovog sistema, nalaze se brižno pohranjena u ovom muzeju.

U toj instituciji je fakultet kasnije osnovao laboratorij za identite i seminar za daktiloskopiju sa određenim programom, a 1927. godine muzej je počeo izdavati svoj dvomjesečnik.

Vučetićeva daktiloskopija, s kojom su u vezi podignute i otvorene razne službe, uredi i laboratoriji sa potrebitim uređajem, nije poslužila jedino kao sredstvo u istrazi za otkrivanje kriminalaca, ona je donijela i druge velike koristi. Te koristi je sam Vučetić iznio u već spomenutoj svojoj raspravi:

Dala je potrebne elemente u zemlji i inozemstvu za mnogobrojne teze u svrhu dobijanja diploma medicine ili prava i za diskusiju na mnogim naučnim kongresima domaćim i stranim.

Iz osnova je izmjenjen Zakon o krivičnom postupku i projektirane su osnovne izmjene u zakonima zemlje: krivičnom, građanskom, trgovačkom i t. d.;

Osnovan je kompletan servis daktiloskopske identifikacije za škole provincije Buenos Airesa kao sredstvo za trajnu garanciju identiteta učenika;

Pružila garanciju za autentičnost izbornog glasanja u cijeloj zemlji;

Garantira se identitet osoba pri rođenju, vjenčanju, smrti, u oporukama, punomoćima, ugovorima svih vrsta, imovinskim i bilježničkim dokumentima i privatnim ispravama;

Daktiloskopski sistem je poslužio kao osnov za proglašenje mnogih važnih zakona o zemlji. Osnovani su registri za poslug, kočijaše, strance, doseljenike, prosjake, skitnice, prostitutke i za osobe sumnjive za trgovinu bijelim robljem.

Onemogućene su zamjene ili zloupotrebe u postupku osobođenja od vojne dužnosti: Olakšava otkrivanje i pro-

ganjanje vojnih bjegunaca, a isto tako dozvoljava identifikaciju lješeva nepoznatih osoba.

Daje mogućnosti za osnivanje međunarodnih zbirka po njegovom projektu, kao i za osnivanje odnosnih kartoteka za opću razmjenu;

Omogućila je uvođenje karte identiteta (lična karta, legitimacija) koja se upotrebljava za dokazivanje ličnosti u svim prilikama građanskog života;

Upotrebljava se u konzularnim uvjerenjima (svi koji se useljavaju u Argentinu i danas daju po 4 kompleta otisaka svih deset prstiju);

Dozvolila je osnovnu reorganizaciju policijske službe; Osigurava se identitet u vojsci i ratnoj mornarici, u osiguranju života, nesretnim slučajevima, pri isplati raznih primanja kod nepismenih koji učestvuju u privatnim dokumentima, ugovorima ili priznanicima;

Izbjegava se ponavljanje da se daci narodnih gimnazija dadu zamijeniti drugom osobom na ispitima i t. d.

Iscrpljen od napornog rada i bolesti Vučetić se svršetkom prosinca 1924. godine povlači u »Dolores«, gdje sa svim tim ustraje u radu skoro do svoje smrti. Malo kasnije 25. siječnja 1925. Vučetić umre. Njegovi ostaci počivaju u obiteljskoj grobnici Flores.

Cijela svjetska štampa zabilježila je sa dubokim žaljenjem još prerani nestanak ovog veoma zaslužnog čovjeka.

Iseljenički list »Jadran« broj 257 na str. 10 donio je ovo: »Ovaj veliki sin naše Dalmacije koji je sebe i svoj rod podičio pred cijelom nabraženim svijetom, i o kojemu je »Jadran« u nekoliko navrata pisao, pak mu čak i sliku donio, umro je na 25. januara ove godine u varoši Dolores (prov. B. Aires). Sve su ovdašnje novine donijele vrlo ljubaznih i toplo pisanih članaka o ovom naučenjaku, čija se puna zasluga tek danas počinje da po pravici uvažava, te dok nam je milo zabilježiti ovo harno pisanje, čudno nam je, da nije gotovo ni jedna od novina pisala, da se je pokojnik rodio i odgojio na našem pitomom Hvaru, jer od toga niti bi se smanjila pokojnikova slava, niti slava njegove adaptivne domovine Argentine«.

Nek se na koncu čuju još i riječi već spomenutog Luisa Reyna Almandos iz članka »Importancia Social de la Obra de Vucetich« (Socijalna važnost Vučetićevo djela): »Daktioskopija je dakle jedna od najkorisnijih i najefikasnijih tekovina našega doba, čijom se pomoći postizava skladnost i mir društva i osigurava sloboda pojedinaca, njegova ličnost i vršenje njegovih prava. A ovaj neosporni napredak, koji je pokrenula naša zemlja i u kojemu se ona nalazi na čelu u svijetu, djelo je Vučetića, koje

je on stvorio o svom trošku bez ičije pomoći, bez ikakve nagrade ili naknade ma kakve vrsti, dobijajući kao zahvalnost za svoj trud kritike, napade, čak i klevete; a na kraju svog života usamljenost, siromaštvo i napuštenost — dobio je jedino kao milostinju penziju od 300 pesosa, koju mu je dodijelio narodni kongres za vrijeme od 10 godina — i uništenje njegovog glavnog djela »Registra za identifikaciju, što je zagorčilo posljednje dane njegovog plodnog i punog rada života. Pa čak kad se je nalazio na smrtničkoj postelji, oboren svirepom bolešću, našao se je u policiji Buenos Airesa čovjek koji mu je osporavao državljanstvo; njemu koji je tako velikodušno i uspješno doprinio razvitku i napretku zemlje, a nije ni tražio niti dobio naknadu dostojnu njegovog djela; koji je pronalaskom u naučnoj oblasti proslavio ime svoje usvojene i voljene otadžbine.

Čak i oko njegovog imena i uspomene još uvijek mrmori zloba, ali njegovog djela je već doživjelo potpuni trijumf, čak univerzitetskih sfera. Već mu je dano priznanje onih koji zato uživaju autoritet.

U budućnosti će u potpunosti biti zadovoljen zahtjev pune zahvalnosti koju zaslužuje njegovo djelo, tako potpuno, opće i efikasno kao što ga je on stvorio i koje je tako nepravedno bilo zapostavljeno. Kao i svim novotarima, njegovo doba mu nije bilo naklonjeno, ali zato mu pripada budućnost«.

I tako smo u glavnim potezima opisali život Ivana Vučetića, isprepleten kojekakvim krutim peripetijama i neugodnostima i njegov plodan rad u kojemu je usprkos svemu tome uspio da ustraje do svoje smrti.

Značajne su i istinite riječi profesora Victora Mercante u La Plati da je prije nego što je sišao u grob bio potpuno svijestan da je stvorio sistem društvene profilakse koji je najefikasniji i da je imao zadovoljstvo da je bio koristan ne samo svojoj zemlji nego i cijelom čovječanstvu.

* Za ovaj kratki prikaz poslužio sam se uglavnome podacima iz publikacija »Museo Vucetich« u La Plati: Revista de Identificacion y Ciencias Penales« iz 1927. i 1928. god.; iz djela Luisa Reyna Almandos: »Origen e Influencia Juridico-Social del Sistema Dactiloscopico Argentino« iz 1912. god.; iz knjige: »Notas Graficas, relacionadas con la Vida y La Obra de Vucetich«. Jednako su mi korisno pružili i podaci koje su mi pružili Tonči Vučetić nećak tvorca argentinske daktioskopije; pok. Don Josip Vučetić, pok. Dr Vjekoslava Boglić i prevodi pojedinih odlomaka navedenih publikacija Marka Trifunovića u Beogradu.